

Liite 11

Haapajärvi Pyhäjärvi 2022

Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi
Murtoperä 400 kV voimajohtolinjauksen
arkeologinen inventointi
osuudet Kytöneva–Saarikangas ja Pyhäjoki–Murtoperä

H.-P. Schulz 18.1.2023

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti arkeologisen inventoinnin Pohjois-Pohjanmaalla, Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi Murtokangas 400 kV voimajohtolinjauksen uuden reitin suunnittelu-alueella. Saman reitin länsiosa ja osittain keskiosa oli jo aiemmin elokuussa 2022 inventoitu toisen hankkeen puitteissa (Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi Hautakangas 400 + 110 kV voimalinja).

Tässä hankkeessa on kaksi inventoitavaa osuutta, Kytöneva–Saarikangas ja Pyhäjoki–Murtoperä, joista jälkimmäinen haarautuu Lohjanjärven kohdalla; vaihtoehtoiset linjaukset yhdistyvät taas Murtoperällä. Inventoitavan voimalinjan osuuden pituus on 22,5 km, vaihtoehtoreitti mukaan lukien inventoitavan linjauksen pituus on 29 km. Työn tilaajat ovat Myrsky Energia Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy. Maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Stephan Schulz (Gis-sovellukset maastossa) 6.–7.10.2022, yht. 3 henkilötyöpäivää.

Linjan läheisyydestä (< 0,5 km) ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Peruskartoille on merkitty yhteensä 4 tervahautaa noin 150–500 m etäisyydellä linjasta.

Aiemassa inventoinnissa elokuussa 2022 kartoitettiin samaan sähkönsiirtolinjaukseen liittyen kaksi uutta muinaisjäännöskohdetta, **1** Haapajärvi Mustikkaperä tervahauta ja **2** Haapajärvi Hallaräme tervahauta. Yksi kulttuuriperintökohde, **6** Pyhäjärvi Pihlaja-aho talon jäännös käsitellään myös tämän raportin yhteydessä. Lisäksi löytyi yksi uusi muinaisjäännöskohde **11** Petäjälahdenkangas tervahauta.

Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta muinaisjäännös- tai muihin kulttuuriperintökohteisiin .

Sisällysluettelo

S.

1. Perustiedot.....	3
2. Lähtökohdat ja menetelmät.....	5
2.1. Esiselvitys.....	5
3. Maisema, topografia ja geologia.....	8
3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset.....	11
4. Alueen maankäytön historiaa	14
5. Tulokset.....	15
Yleiskartta kohteet.....	15
6. Kohdeluettelo.....	16
7. Kohdekuvaukset.....	16
8. Aineistoluettelo.....	20

1. Perustiedot

Inventointialue: Haapajärvi Pysäysperän sähköasema–Pyhäjärvi Murtokangas 400 kV voimajohtolinjauksen uuden reitin suunnittelualue. Hankkeessa on kaksi inventoitavaa osuutta, Kytöneva–Saarikangas ja Pyhäjoki–Murtoperä, joista jälkimmäinen haarautuu Lohjanjärven kohdalla; vaihtoehtoiset linjat yhdistyvät taas Murtoperällä. Inventoitavan voimalinjan osuuden pituus on 22,5 km, vaihtoehtoreitti mukaan lukien inventoitavan linjauksen pituus on 29 km.

Tilaja: Myrsky Energia Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy

Hankeomistaja: Myrsky Energia Oy

Inventoinnin laji: osainventointi

Kenttätyöaika: 6.–7.10.2022, yht. 3 henkilötyöpäivää.

Karttanumerot: TM35-lehtijako Q4314R, Q2423R, Q4332L, Q4341L

vanha yleislehtijako **3322**, 07, 08, 10, 11

Korkeus: n. 145–200 m mpy

Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatisto

Kopio raportista: Museoviraston arkisto, Pohjois-Pohjanmaan museo (digitaalinen kopio)

Aiemmat löydöt: -

Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: Markku Mäki vuoti inventointi 1992 (Haapajärvi)

Mika Sarkkinen inventointi 1995 (Pyhäjärvi)

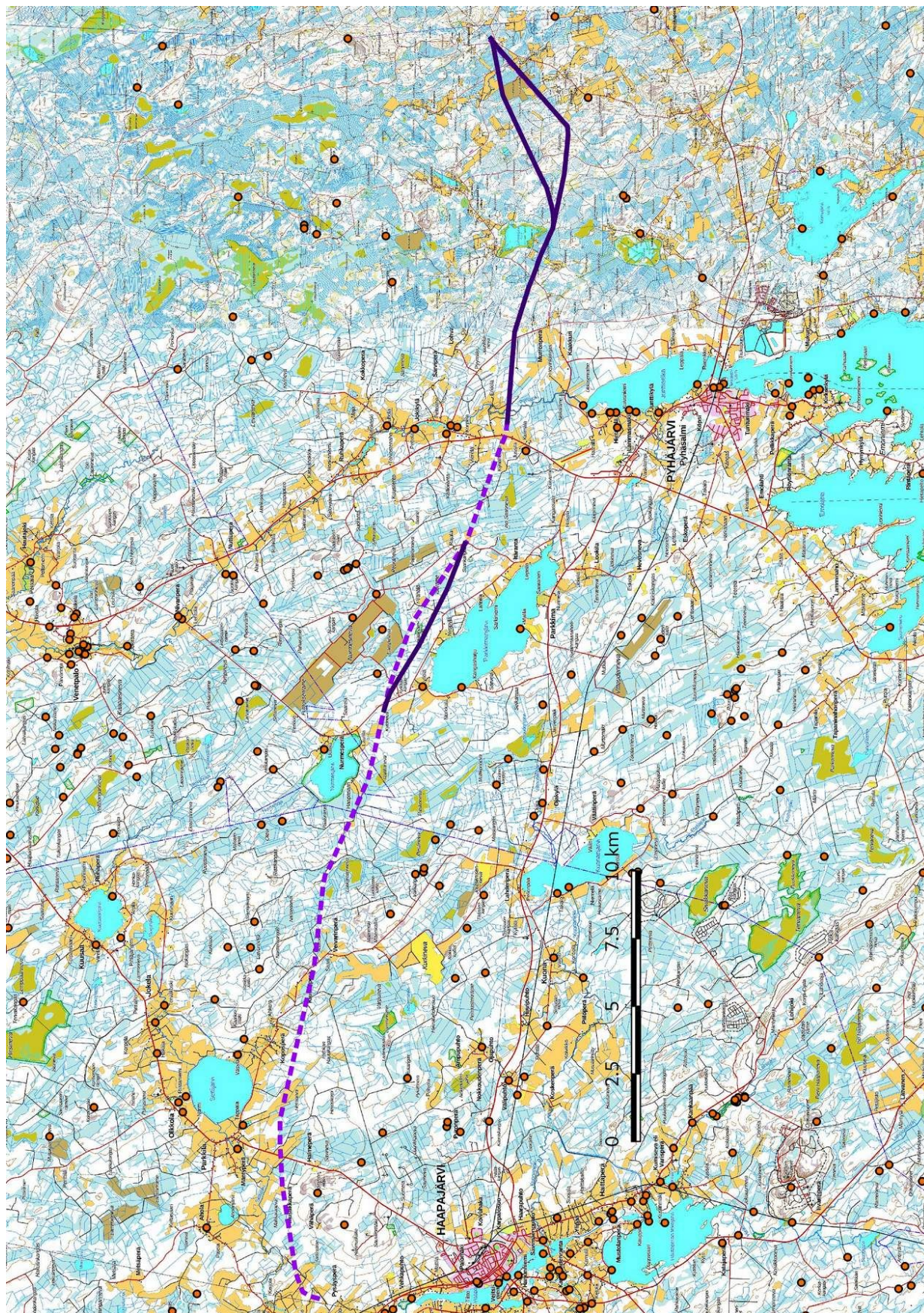
Mika Sarkkinen inventointi 2001 (Pyhäjärvi (O.I.) 2001.

H.-P. Schulz ja J. Itäpalo inventointi 2020 Pyhäjärvi Hautakankaan tuulivoimapuisto

H.-P. Schulz inventointi 2021 Haapajärvi Koivuhaka – Pyhäjärvi Ruotanen voimalinja

Kartta 1. Hankealueen sijainti. Elokuussa 2022 inventoitu voimajohtolinjaus merkitty violetilla katkoviivalla. Lokakuussa 2022 inventoitu linjaus tummanvioletilla viivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:250 000, 1/2023.

Kartta 2. Yleiskartta. Elokuussa 2022 inventoitu voimajohtolinjaus merkitty violetilla katkoviivalla. Lokakuussa 2022 inventoitu linjaus tummanvioletilla viivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:100 000, 1/2023.

2. Lähtökohdat ja menetelmät

Haapajärvelle ja Pyhäjärvelle suunnitellaan kaksi 400 kV voimajohtolinjausta, jotka kulkevat länsi- ja keskiosassa samassa käytävässä. Tässä raportissa käsitellään Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi Murto-kangas 400 kV voimajohtolinjauksen uuden reitin suunnittelualueita. Saman reitin länsiosa ja osittain keskiosa oli jo aiemmin elokuussa 2022 inventoitu toisen hankkeen puitteissa (Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi Hautakangas 400 + 110 kV voimalinja).

Tässä hankkeessa on kaksi inventoitavaa osuutta, Kytöneva – Saarikangas ja Pyhäjoki – Murto-perä, joista jälkimmäinen haarautuu Lohjanjärven kohdalla; vaihtoehtoiset linjaukset yhdistyvät taas Murto-perällä. Inventoitavan voimalinjan osuuden pituus on 22,5 km, vaihtoehtoreitti mukaan lukien inventoitavan linjauksen pituus on 29 km. Työn tilaajat ovat Myrsky Energia Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy. Maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Stephan Schulz (Gis-sovellukset maastossa) 6.–7.10.2022, yht. 3 henkilötyöpäivää.

Linjan läheisyydestä (< 0,5 km) ei tunneta kiinteitä muinaisjäänneksiä. Peruskartoille on merkitty yhteensä 4 tervahautaa noin 150–500 m etäisyydellä linjasta.

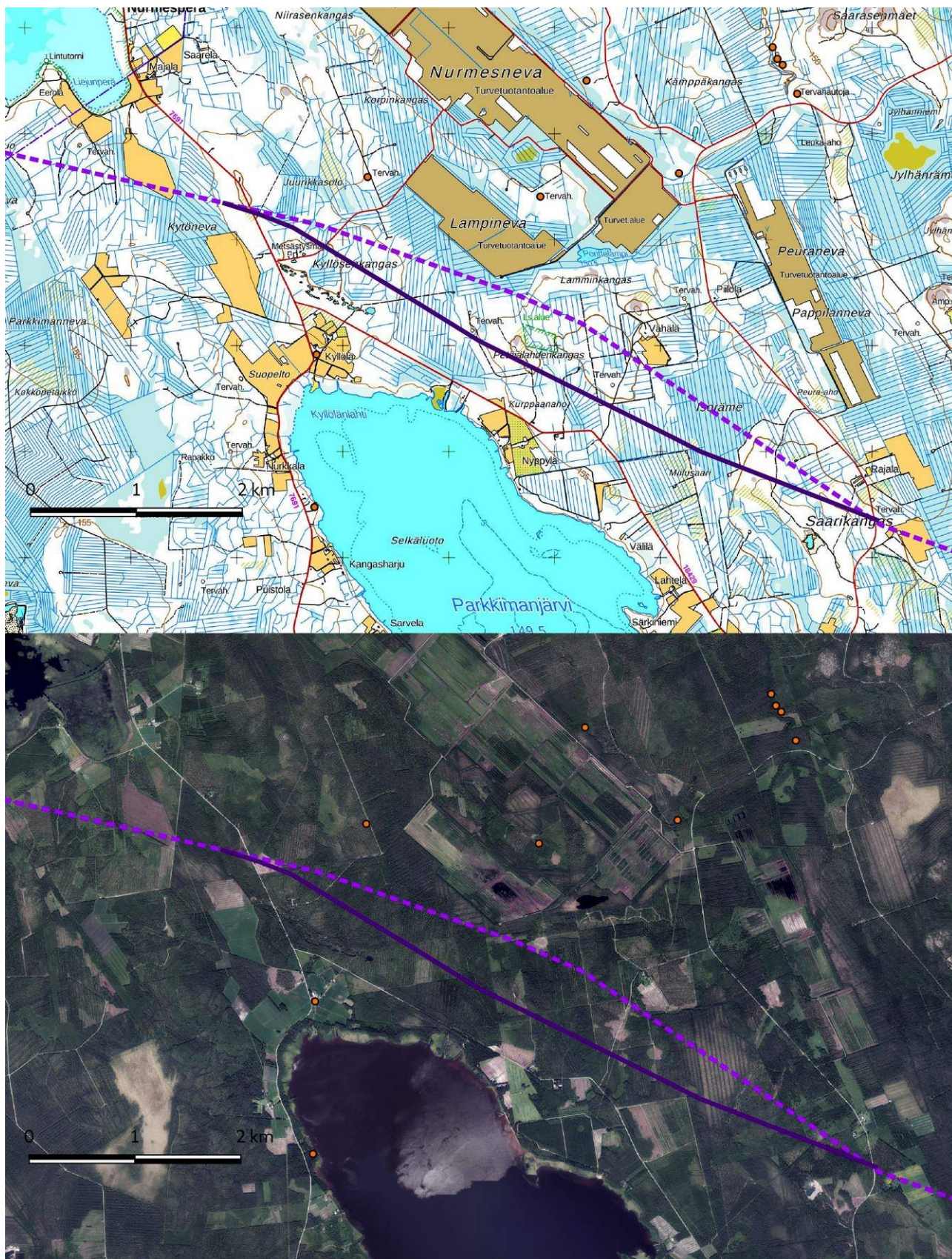
Linjaus tutkittiin vähintään + 100 m:n vyöhykkeellä keskilinjasta ja maastosta riippuen maksimissaan ± 200 m:n säteellä.

2.1. Esiselvitys

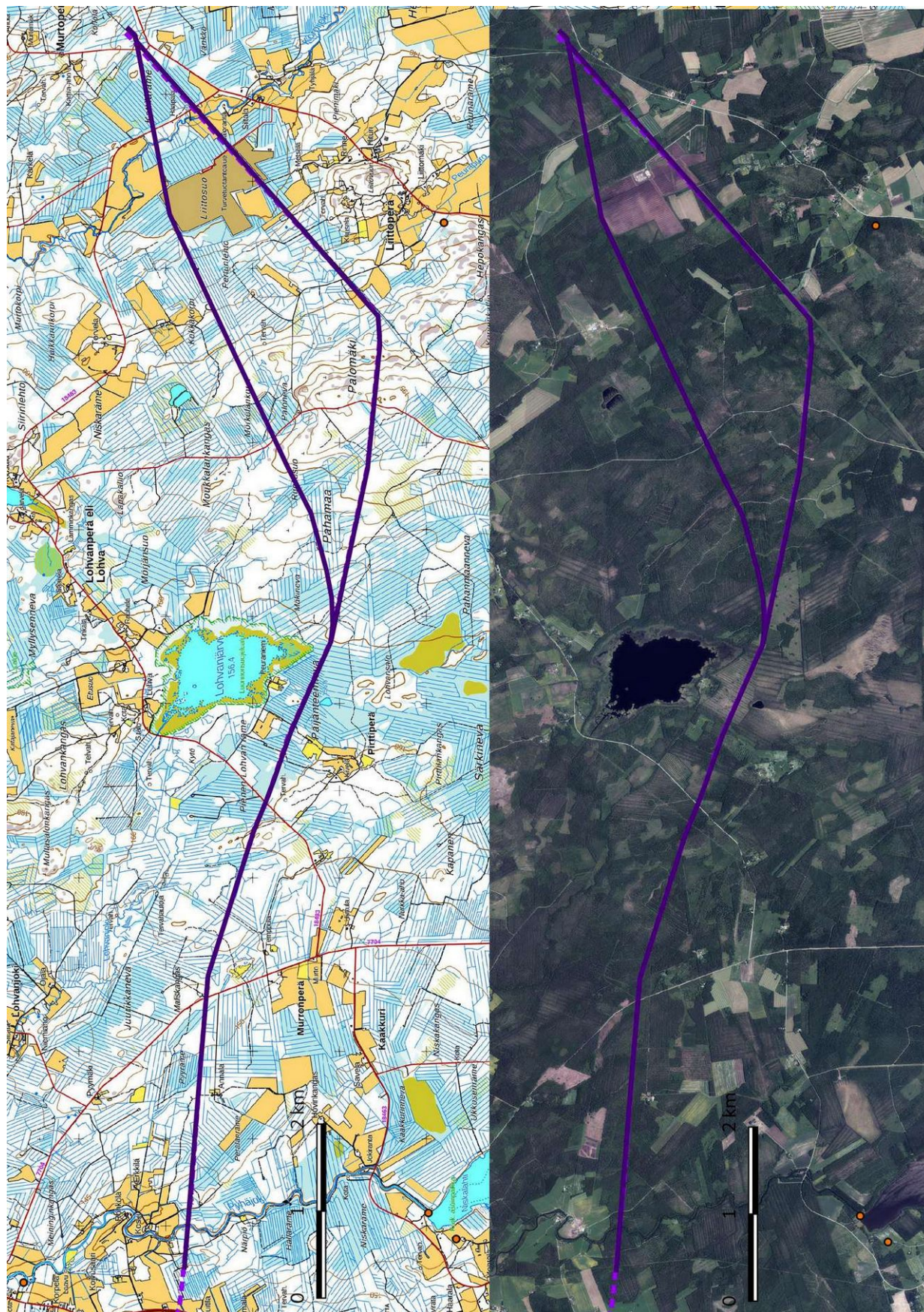
Arkeologisen potentiaalin arviointi perustuu eri aineistoihin, joiden avulla asetoitiin nykyiselle karttapohjalle tunnetut ja mahdolliset uudet muinaisjäänneet sekä muut ihmisen aikaansaamat pois käytöstä jääneet rakenteet ja niiden sijainnille potentiaalisia maaston kohtia.

Keskeisiä aineistoja ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, korkeusmalli sekä laserkeilausaineisto ja Museoviraston arkeologisista kohteista ylläpitämä digitaalinen tietokanta. Kirjallisuuden ja vanhimman karttamateriaalin avulla on pyritty selvittämään alueella sijaitsevat pois käytöstä jääneet yli 100 vuotta vanhat asutus- ja elinkeinohistorialliset kohteet. Vanhin aluetta kuvaava tarkempi karttamateriaali ovat isojakokarttasarja vuosilta 1823-1828 sekä pitäjänkartat 1800-luvun puolivälistä. Vanhimmat peruskartat ovat vuosilta 1962–1964 – niiden avulla on arvioitu lähihistoriassa tapahtuneita maankäytön vaikutuksia mahdollisiin alueella sijaitseviin arkeologisiin kohteisiin.

Inventoidut alueet kartalla 6 sivulla 11.

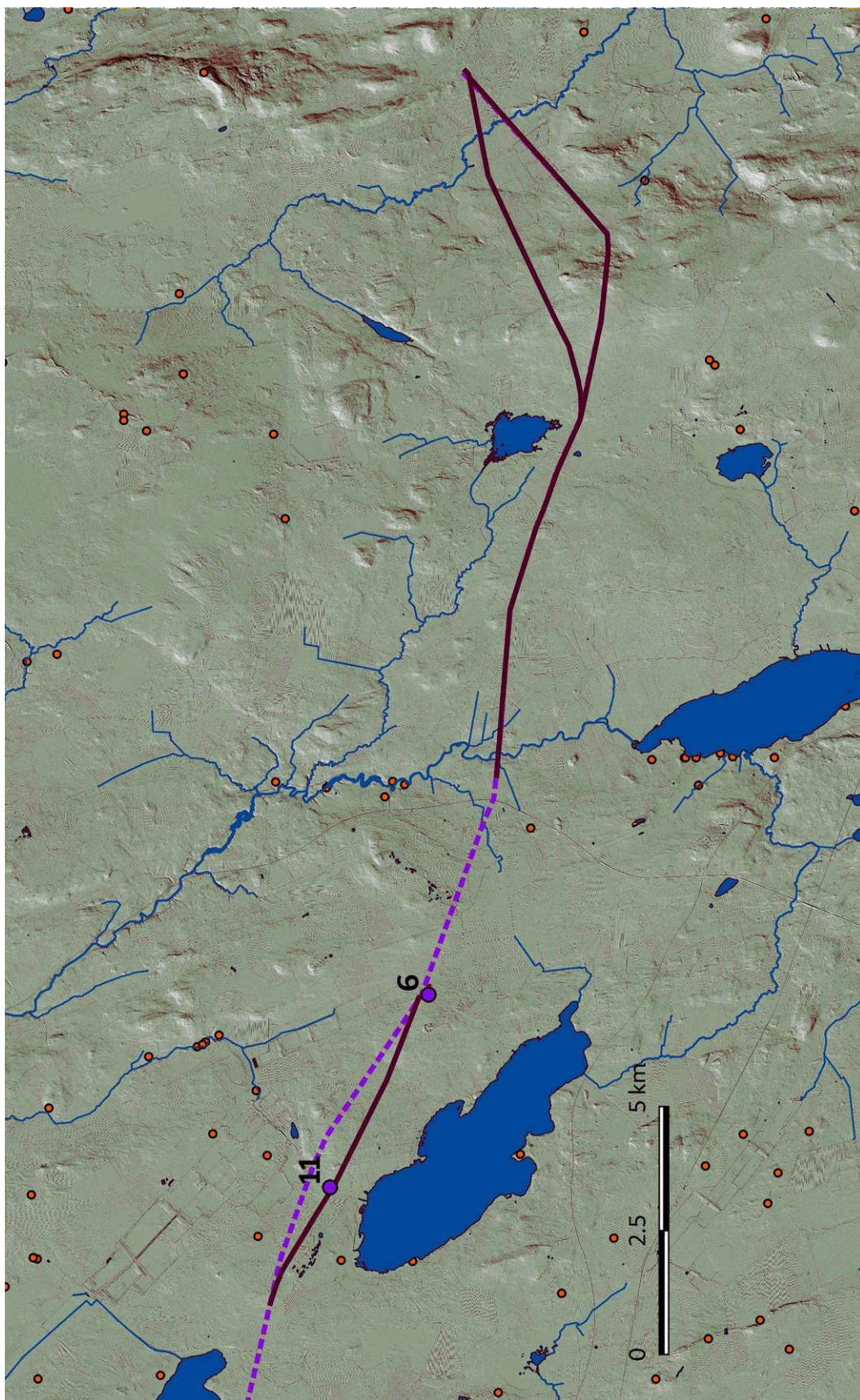
Kartta 3. Yleiskartta. Linjaus Kytöneva – Saarikangas. Elokuussa 2022 inventoitu voimajohtolinjaus merkitty violetilla katkoviivalla. Lokakuussa 2022 inventoitu linjaus tummanvioletilla viivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:50 000, 1/2023; MLL:n ortokuvat 1/2023.

Karta 4. Yleiskartta. Linjaus Pyhäjoki Murtoperä. Elokuussa 2022 inventoitu voimajohtolinjaus merkitty violetilla katko-viivalla. Lokakuussa 2022 inventoitu linjaus tummanvioletilla viivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:50 000, 1/2023; MLL:n ortokuvat 1/2023.

3. Maisema, topografia ja geologia

Kartta 5. Lidar-aineistoon perustuva korkokuva 2 m DEM. Elokuussa 2022 inventoitu voimajohtolinjaus merkitty violetilla katkoviivalla. Lokakuussa 2022 inventoitu linjaus tummanvioletilla viivalla. Lokakuussa 2022 kartoitetut kohteet 6 ja 11 violetteina pisteinä. Vesistöt VPD2 Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto, karttapohja 1:20 000, 1/2023.

Suunniteltu voimalinja sijaitsee Suomenselän pohjoispäässä kulkien Haapajärven keskustan luoteispuolelta Kalajokilaaksosta Pyhäjärven koillispuolelle Murtoperälle asti. Seutu on melko tasaista, laajalti soistunutta pohjamooreenia – korkeuserot ovat alle 3 m / 100 m. Ainoa laajempi jääkauden muodostelma on harjujakso noin 5–10 km voimalinjauksesta etelään. Mannerjäätikön vetäytymisen jälkeen seutu oli muinaisen Ancyliusjärven peittämä, ja maa nousi vedestä noin 9500–8000 vuotta sitten. Tasaisen korkeusprofiilin takia alueelle ei ole syntynyt laajoja muinaisranta muodostelmia. Voimalinja kulkee kolmessa kohdassa vanhan maatalousmaiseman halki: Pyhäjoenvarren ylityksen kohdalla, Parkkimanjärven pohjoispuolella, sekä Haapajärvellä Settijoen eteläpuolella.

Alue on pääosin metsätalouskäytössä ja suurin osa metsätalousalueesta on ojitettua rämettä; lisäksi on muutama pieni tai keskikokoinen turvetuotantoalue.

3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset

Kartta 6. Inventoidut alueet (elokuu 2022 vaaleansinisenä, lokakuu 2022 vihreänä) ja kuvauspisteet 1–16 turkooseina kolmioina. Muut karttaselitykset ks. kartta 2 sivulla 4. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:50 000, 1/2023.

Kuva 1. Linjaus Kyllösenkankaalta kaakkoon, dronekuva, korkeus 75 m.

Kuva 2. Linjaus Petäjänlahdenkankaalla kaakkoon.

Kuva 3. Linjaus Saarikankaalla luoteeseen.

Kuva 4. Linjaus Pyyrämeen kohdalla, luoteeseen.

Kuva 5. Linjaus Maaliskankaalla, kaakkoon.

Kuva 7. Linjojen haarautumiskohta Lohvanjärven kaakkoispuolella, dronekuva itään, korkeus 80 m..

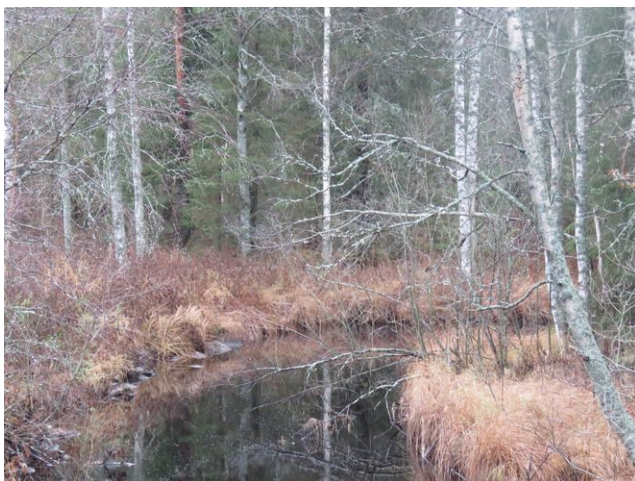
Kuva 6. Linjaus Lohvanjärven lounaispuolella, kaakkoon.

Kuva 8. Linjaus Palomäen pohjoispäässä. Kaakkoon.

Kuva 9. Linjaus Pertunlehdossa koilliseen.

Kuva 10. Korpjoen ylityspaikka pohjoiseen.

Kuva 11. Eteläinen linja Palomäen kohdalla, itään.

Kuva 12. Liitymiskohta Pyhäjärvi–Vuolijoki voimalinjan käytävälle.

Kuva 13. Eteläinen linjaus Liittoperän pohjoispuolella, koilliseen.

Kuva 14. Joutsenia Liittosuon turvetuotantoalueen itäpuolisella pelolla..

Kuva 15. Pohjoinen linjaus Kattilarämen suuntaan. Dronekuva Murtoperästä länteen, korkeus 95 m.

Kuva 16. Eteläinen linjaus / Pyhäjärvi–Vuolijoki voimalinjan käytävässä. Dronekuva lounaaseen, korkeus 85 m.

4. Alueen maankäytön historiaa / Lähiseutu

Esihistoriallinen aika

Alue nousi merestä noin 9500–8000 vuotta sitten. Kalajoki oli varhaismesolittisella ajalla Muinais-Päijänteen lasku-uoma (laskukynnys sijaitsi Haapajärven ja Pihtiputaan rajalla nykyisen Hinkuanjoen ja kapean Kortejärven kohdalla), joka jäi kuivaksi noin 7800 vuotta sitten. Kivikautinen asutus tuli Haapajärvelle alussa sisämaasta, ja siirtyi 6500 BP jälkeen vetäytyvän rannan mukaan länteen. Muutama asuinpaikka on löydetty myös isompien järvien liepeiltä, kuten Pyhäjärven ja Parkkimanjärven rannoilta. Voimalinjan lähialue ei maaperänsä ja topografiansa puolesta ole ollut otollista esihistorialle asutukselle. Toki seudulla on kuitenkin voitu liikkua esihistoriallisen jakson aikana.

Historiallinen aika

Haapajärven kylä mainitaan ensimmäisen kerran asiakirjoissa vuonna 1547. 1600-luvulla asutus kasvoi nopeasti varsinkin Settijärven ja Kuusaanjärven ympärillä. Haapajärven ensimmäinen kirkko rakennettiin 1653 samalle paikalle, jolla nykyinen kirkko seisoo. Vuoden 1823 kartan mukaan kirkkoseudulla oli vain joitakin taloja, kaikki jokivarren tuntumassa.

Maakirjojen mukaan Pyhäjärvellä oli vuonna 1553 jo kuusi taloa. Kylä kasvoi 1600-luvulla nopeasti; talot sijaitsivat pääasiassa Pyhäsalmen nykyisen taajaman tuntumassa sekä Pyhäjoen kylän kohdalla. Vielä 1800-luvun puolivälissä ei voimalinjan lähituntumassa ollut taloja tai viljelysmaita. Lähimmät talot ovat yli kilometrin etäisyydellä linjasta: Väliojan talo Nokkoudenjärven länsipuolella, Parkkimanjärven etelärantaan 1600-luvulla perustetut Tulpon (nykyinen Malila) ja Parkkiman talot sekä Pyhäjärven länsipuolella sijainnut Palmi.

Pihlaja-aho on ainoa 1840-luvun pitäjänkartalle merkitty talo, joka on sähkölinjan vaikutusalueen tuntumassa; ks. kohdekuvaudet kohde 6.

5. Tulokset

Linjan läheisyydessä on muinaisjäännösrekisteriin merkitty yksi tervahauta kiinteänä muinaisjäännöksenä, etäisyys noin 150 m linjasta SVE1 (Murronkangas 1000040167); muuten lähiseudulta (< 1 km) ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Peruskartoille on merkitty lisäksi 9 tervahautaa noin 150–500 m etäisyydellä linjasta.

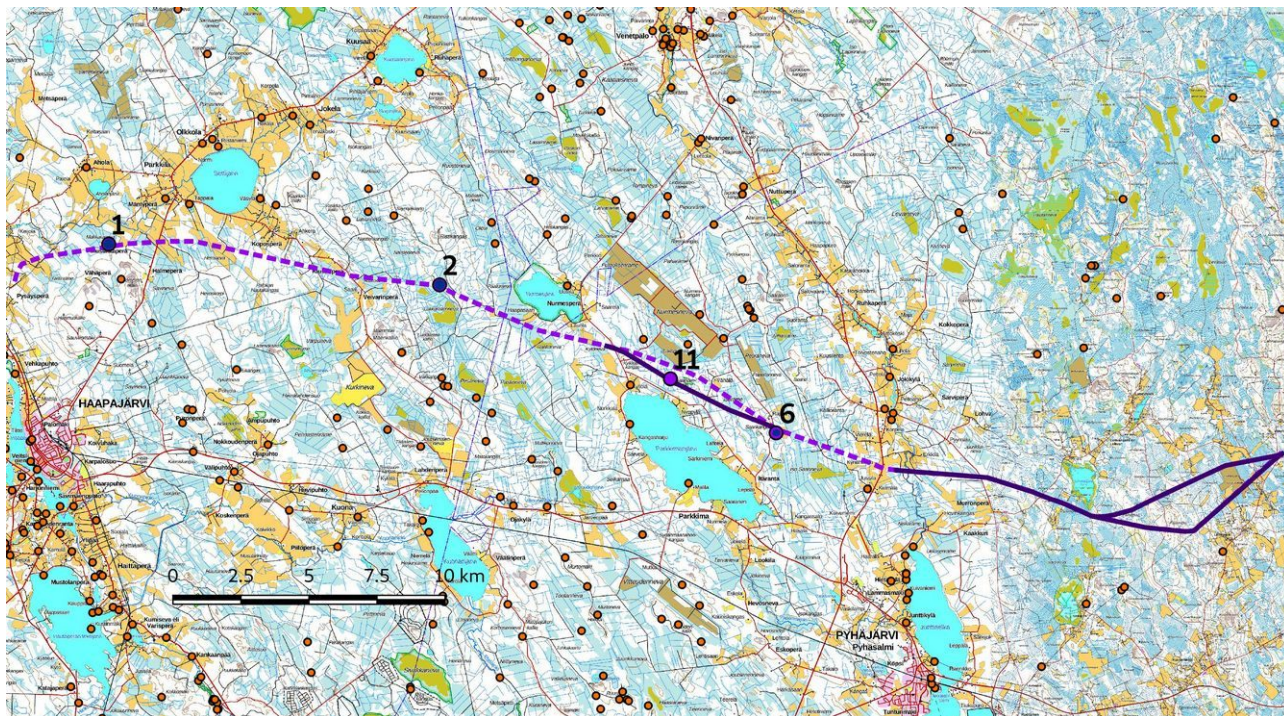
Inventoinnissa kartoitettiin kolme uutta muinaisjäännöskohdetta, kaikki tervahautoja, **1** Haapajärvi Mustikkaperä, **2** Haapajärvi Hallaräme ja **11** Pyhäjärvi Petäjänlahdenkangas, sekä yksi muu kulttuuriperintökohde, **6** Pyhäjärvi Pihlaja-aho (talon jäännös).

Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta muinaisjäännös- tai muihin kulttuuriperintökohteisiin.

Lestijärvellä, 18.1.2023

Hans - Peter Schulz

Hans-Peter Schulz

Kartta 7.. Kohteet . Inventointi elokuu 2022 **1,2** ja **6** sinisenä pisteenä. Inventointi lokakuu 2022 **11** ja **6** -tarkastus-tummanpunaisena pisteenä. Muut karttaselitykset ks. kartta 2 sivulla 4. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:100 000, 1/2023.

6. Kohdehakemisto

Kohde	siv u	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm	status	tunnus
Inventointi elokuu 2022 Haapajärvi						
1. Mustikkaperä	22	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	uusi aika	1	U	
2. Hallaräme	23	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	uusi aika	1	U	
Inventointi lokakuu 2022 Pyhäjärvi						
11. Petäjänlahdenkangas	24	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	uusi aika	1	U	
6. Pihlaja-aho	25	Asuinpaikat / talon paikka, viljelyrauniot	uusi aika	1	KP	

Status: U uusi muinaisjäännöskohde, KP uusi muu kulttuuriperintökohde

7. Kohdekuvaukset

Elokuu 2022, vain perustiedot > tarkemmat tiedot raportissa 'Haapajärvi Pysäysperän sähköasema – Pyhäjärvi Hautakangas 400 + 110 kV voimalinja' (tulossa).

1. Haapajärvi Mustikkaperä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4321R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7078087 I: 419585
Tyypin tarkenne	Tervahaudat	N2000	Z 114 m
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, se sijaitsee linjasta 80 m pohjoiseen; sm-merkintä, aluerajaus.

2. Haapajärvi Hallaräme

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4323L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7076591 I: 431743
Tyypin tarkenne	Tervahaudat	N2000	Z 177 m
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, se sijaitsee linjasta 50 m pohjoiseen; sm-merkintä, aluerajaus.

Inventointi lokakuu 2022:

11. Pyhäjärvi Petäjälahdenkangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4323R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7073140 I: 440224
Tyypin tarkenne	Tervahaudat	N2000	Z 154 m
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus, kairaus.
Aiemmat tutkimukset			

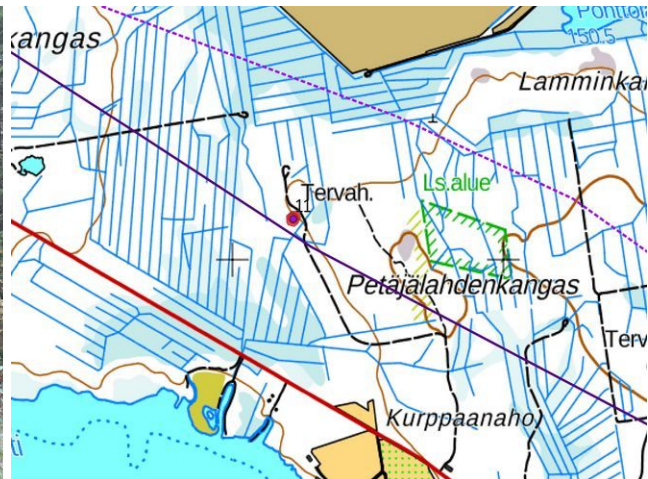
Kuvas:

Petäjälahdenkankaan luoteispuolella on tervahauta. Haudan halkaisija on 16 m, kuopan syvyys 0,5 m; halssi suuntautuu lounaaseen, se on sortunut. Ympäristössä kasvaa erirakenteista metsää.

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, se sijaitsee linjasta 55 m pohjoiseen; sm-merkintä, aluerajaus.

Tervahauta kuvattu länteen.

Kohde 3. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000/ 11/2022

Inventointi elokuu ja lokakuu 2022, valokuvat otettu elokuussa 2022:

6. Pyhäjärvi Pihlaja-aho

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4332L
Laji	Muu kulttuuriperintö	Vanha yleislehtijako	
Tyyppi	Asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7071196 I: 444131
Tyypin tarkenne	Talon jäännös, viljelyrauniot	N2000	Z 160 m
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt		Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus, kairaus.

Kuvas:

Paikassa nimeltä Pihlaja-aho, hieman yhä peruskarttaan merkityn mutta jo hylätyn ja osin sortuneen puurakennuksen pohjois- ja itäpuolella sijaitsee useita aiemmasta asutus- ja viljelytoiminnasta jääneitä kivirakenteita. Useimmat näistä (alakohteet 6-1–6-3 sekä 6-5–6-8) ovat vaihtelevan kokoisia viljelyröykkiöitä. Näiden lisäksi tavattiin osa yhden rakennuksen kiviperustuksista. Suurin osa alueesta oli inventoinnin aikaan runsaan aluskasvillisuuden ja pensaikon peitossa, ja on mahdollista, että rakenteita on voinut säilyä lisääkin paikoissa, joita ei inventointihetkellä pystytty kasvillisuudesta johtuen tarkistamaan tarkemmin. Lisäksi alueella on myöhäisempiä ihmistoiminnan jäänteitä, ml. useita reserptejä koneelliseen maanviljelyyn tai maanmuokkaukseen liittyviä kivikasoja. Osa paikan vanhemmista rakenteista vaikuttaa todennäköisesti tuhoutuneen myöhemmän toiminnan seurauksena – jotkut koneellisesti raivatuista kivikasoista esimerkiksi vaikuttivat siltä, että ne saattaisivat olla paikoiltaan siirrettyjen vanhempien viljelyröykkiöiden jäänteitä. Heti kohteen itä- ja koillispuolella on yhä käytössä olevaa peltoa, ja osa myöhemmästä toiminnasta liittyy tähän. Muuten aluetta ympäröi iältään ja koostumukseltaan vaihteleva metsä, ja osa viljelyraunioista sijaitseekin metsän puolella. Pitäjänkarttaan paikalle on merkitty nimetön asuinrakennus, jota ympäröivät kapeat niityt tai hylätyt pellot. Vuoden 1963 peruskarttaan paikkaan on merkitty peltojen ympäröimä pihapiiri, jossa on vain asumattomia rakennuksia, sekä siitä n. 100 m luoteeseen, yhä puoliksi säilyneen puurakennuksen kohdalle asuinrakennus nimellä Pihlaja-aho.

Alakohdepisteet

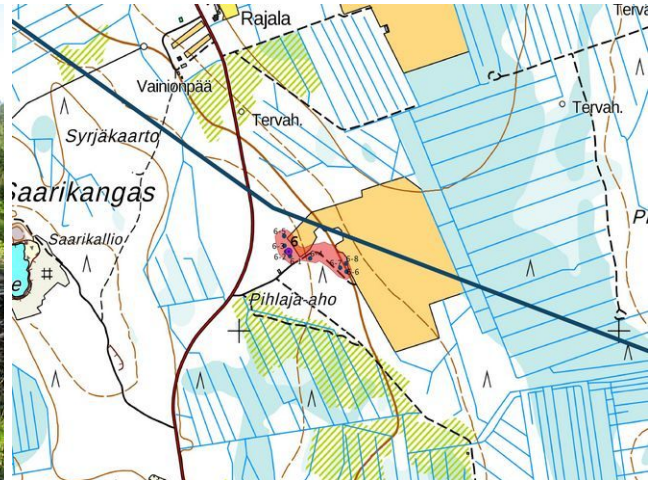
x	y	koodi	tyyppi
444134	7071185	6-1	viljelyröykkiötä (kaksi vierekkäin)
444124	7071196	6-2	viljelyröykkiö
444120	7071211	6-3	viljelyröykkiö
444187	7071179	6-4	rakennuksen kiviperustuksen jäännös
444283	7071147	6-6	viljelyröykkiöitä (useampi pellon laidalla rivissä vierekkäin)
444119	7071235	6-5	viljelyröykkiö
444267	7071156	6-7	viljelyröykkiöitä (useita vierekkäin)
444282	7071167	6-8	viljelyröykkiö

Vaikutusten arvio: Hankkeen toteutuksella ei olisi vaikutusta kohteeseen, se sijaitsee keskikiljan eteläpuolella, noin 40–90 m:n etäisyydellä; sm-merkintä, aluerajaus.

Alakohde 6-1. Kaksi vierekkäistä viljelyröykkiötä, risukasojen peitossa.

Kohde 6. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000/ 11/2022

Alakohde 6-4. rakennuksen kiviperustuksen jäänteet.

Alakohde 6-8. Viljelyröykkiö.

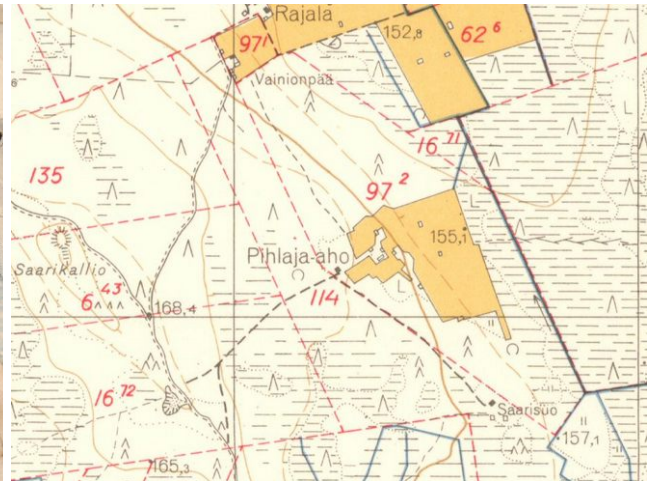
Alakohde 6-6. Vierekkäisiä viljelyröykkiöitä.

Alueen lounaispuolella sijaitseva puurakennuksen jäännös.

Ote 1840-luvun pitäjänkartasta, keskellä Pihlaja-ahon talo

Pihlaja-aho vuoden 1963 peruskartassa.

8. Aineistoluettelo

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, Haapajärven ja Pyhäjärven pitäjänkartat,
<http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?new=1&haku=Haapavesi>

Geologian tutkimuskeskus, <http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Vanha kartta, <https://expo.oscapps.jyu.fi/s/vanhakartta/page/etusivu>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu, <https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos, <http://vanhatpainenutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön palveluikkuna, muinaisjäännösrekisteri ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, Haapajärvi, Pyhäjärvi:
https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_default.aspx

Kirjallisuus:

Matinolli Eero, Huikari Olavi ja Huurre Matti, Suur-Pyhäjoen historia. 1969.

Suur-Pyhäjoen historia. Vanhimista ajoista 1860-luvulle. 1968.

Julkaisematon aineisto:

Schulz Hans-Peter, Rannansiirtymistaulukko.